

Algemene Psychologie

Studiewijzer

Opleiding: Professionele bachelor Toegepaste Psychologie

Academiejaar: 2023 - 2024

Trajectschijf: 1

Olodverantwoordelijke: An Spegelaere

Lector(en) : An Spegelaere

E-mail: an;spegelaere@ap.be

Inhoud

Studiewijzer.....	1
Inhoud	1
Studiewijzer.....	3
1 Welkom!	3
2 Studietijd en studiepunten	5
3 Volgtijdelijkheden.....	6
4 Opleidingsspecifieke leerresultaten en leerdoelen	7
5 Programma	8
5.1 Hoorcolleges.....	9
5.1.1 Hoorcollege 1: Kennismaking met de psychologie.....	9
5.1.2 Hoorcollege 2: Geschiedenis van de psychologie en het zenuwstelsel (1) 9	
5.1.3 Hoorcollege 3: Het zenuwstelsel (2)	9
5.1.4 Hoorcollege 4: Het zenuwstelsel (3)	10
5.1.5 Hoorcollege 5: De waarneming (1)	10
5.1.6 Hoorcollege 6: De waarneming (2)	11
5.1.7 Hoorcollege 7: Het geheugen (1).....	11
5.1.8 Hoorcollege 8: Het geheugen (2)	11
5.1.9 Hoorcollege 9: Leerprocessen: klassieke conditionering.....	12
5.1.10 Hoorcollege 10: Leerprocessen: operante conditionering	12
5.1.11 Hoorcollege 11: Emoties (1).....	13
5.1.12 Hoorcollege 12: emoties (2) en herhalingsles	13

6	Toetsing	14
6.1	Toetsen.....	14
6.2	Indienen van opdrachten.....	15
6.3	Aanwezigheid	14
6.4	Tweede examenkans	14
7	Studiematerialen.....	15
8	Bijlage: Opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR)	16

Studiewijzer

1 Welkom!

Dit is de studiewijzer van Algemene Psychologie dat wordt aangeboden in het eerste semester van de eerste trajectschijf van de professionele bacheloropleiding Toegepaste Psychologie.

Korte omschrijving:

Wat is psychologie en hoe is deze als wetenschap ontstaan? Wat zijn de laatste evoluties? Nemen we allemaal hetzelfde waar? Is ons geheugen betrouwbaar? Wat is de invloed van belonen en straffen? Naast al deze vragen, buigen we ons over het verband tussen de werking van het brein en ons gedrag, we ontdekken hoe we leren en wat het verband is tussen ons gedrag, ons denken en onze emoties. Al deze theorieën onderbouwen we met voorbeelden uit de praktijk.

Begeleiding:

Vragen kan je steeds posten op het forum. De lector zal binnen zijn of haar mogelijkheden, maar ten laatste na 7 werkdagen, reageren. Daarnaast kun je ook steeds tijdens de les vragen stellen.

Internationalisering:

Het recente handboek is gebaseerd op recent internationaal onderzoek.

Relatie met en relevantie voor het werkveld:

De relatie van dit OLOD met de beroepspraktijk kan als volgt worden gekarakteriseerd:

- Er wordt gebruik gemaakt van een handboek dat werd ontwikkeld voor deze opleiding;
- Het eindresultaat van algemene psychologie is bruikbaar voor de beroepspraktijk.

Ik wens je veel plezier met dit olod!

An Spegelaere

2 Studietijd en studiepunten

Dit olod omvat 3 studiepunten.

De studietijd is de in uren weergegeven begrote tijd die de gemiddelde student nodig heeft voor de onderwijs-, leer- en evaluatieactiviteiten van een olod te doorlopen en zo de beoogde leerdoelen te bereiken. Decretaal gezien komt één studiepoint overeen met een studielast voor de student van ten minste 25 en ten hoogste 30 uren. Daarmee worden zowel de lesactiviteiten, de voorbereiding die studenten hiervoor moeten doen, de verwerking van de leerstof, het studeren voor het examen en het afleggen van het examen, etc. bedoeld.

In dit olod komen volgende werkvormen aan bod:

	Werkvorm	Uren per werkvorm
In de les	Hoorcolleges	24h
	Werkcolleges	
	Practicum	
Buiten de les	Werktijd buiten de contacturen	51h
	Werkplekieren en/of stage	

3 Volgtijdelijkheden

Op dit olod is geen volgtijdelijkheid van toepassing.

4 Opleidingsspecifieke leerresultaten en leerdoelen

In onderstaande tabel lees je aan welke opleidingsspecifieke leerresultaten (OLRs) je in dit olod werkt en wat je aan het eind van het olod moet kennen en kunnen (de leerdoelen). De leerdoelen helpen je bij de voorbereiding op de evaluaties.

OLR	Leerdoelen Aan het eind van dit olod kan je:
1. Psychodiagnostiek	1.1.
2. Praktijkonderzoek	2.1.
3. Plan van aanpak	3.1. in een onderzoek de belangrijkste elementen van de verschillende types van psychologisch onderzoek onderscheiden (I) 3.2. de gegevens en resultaten uit een beschreven psychologisch experiment interpreteren (I) 3.3. de belangrijkste begrippen en theorieën uit de algemene psychologie in eigen woorden uitleggen (I) 3.4. de geschiedenis van de psychologie met zijn grondleggers in eigen woorden uitleggen (I) 3.5. aantonen hoe de verschillende psychologische stromingen de belangrijkste cognitieve processen benaderen (I) 3.6. de onderdelen van het zenuwstelsel op cel- en op structuurniveau ten opzichte van elkaar weergeven in een tekening (I) 3.7. de functie van de verschillende onderdelen van het zenuwstelsel in eigen woorden uitleggen (I) 3.8. op basis van de verschillende theorieën van cognitieve functies (bv. geheugen, waarneming...) een casus interpreteren (II) 3.9. op basis van de verschillende theorieën van emoties een casus interpreteren (II) 3.10. op basis van de leertheorieën een stappenplan ontwerpen om gedrag te veranderen (II) 3.11. op basis van de leertheorieën een casus interpreteren (II)
4. Interventies	4.1.
5. Professioneel handelen	5.1.

5 Programma

In de volgende paragrafen wordt per les beschreven wat je moet doen om de les goed voor te bereiden. Om er het maximale uit te halen, geven we je nog wat tips voor een goede voorbereiding en beschrijven we wat we in de les gaan doen. Het is de bedoeling dat iedereen tijdens de les actief meedoet en we verwachten dan ook dat je goed voorbereid naar de les komt. De lector zal de les ook benutten voor het beantwoorden van jullie vragen over de leerstof en zal jullie vooral aan het werk zetten om je nieuwe kennis toe te passen.

De studiewijzer is bedoeld om je een globaal idee te geven van wat er zoal in de lessen aan bod zal komen. De lector kan hier eventueel wel van afwijken, bijvoorbeeld als de actualiteit daar aanleiding toe geeft of als een bepaald onderwerp om meer uitleg vraagt. Dat betekent dat datgene wat in dit punt wordt beschreven niet uitputtend is en dat de lector dus ook de vrijheid heeft om hier flexibel mee om te gaan. Overigens zal hij of zij je hier natuurlijk over informeren als het consequenties heeft voor de voorbereiding op de lessen of op uit te voeren opdrachten.

Hieronder vind je meer info over elk hoorcollege, werkcollege en/of practicum. De specifieke opeenvolging van de hoorcolleges, werkcolleges en/of practica, vind je in je lessenrooster op WebUntis.

Leeractiviteiten:

De les zal ondersteund worden door een PowerPointpresentatie (zie documenten op digitap). Er zal gewerkt worden met een onderwijsleergesprek, het illustreren van de leerstof aan de hand van filmpjes en het beantwoorden van vragen door de studenten. Waar mogelijk zal gebruik gemaakt worden van digitale tools. Breng daarom een smartphone of computer mee naar de les.

Op het einde van elke les worden er samenvattende vragen gegeven. Deze zullen deels in de les worden behandeld.

Tips:

Maak gebruik van de samenvattende vragen voor het maken van een samenvatting en het verwerken van de leerstof. Het maken van een samenvatting na elke les zal je helpen bij het voorbereiden van het examen.

5.1 Hoorcolleges

5.1.1 Hoorcollege 1: Kennismaking met de psychologie

Korte beschrijving van het hoorcollege:

In deze les wordt een algemene inleiding gegeven. Wat is psychologie? Wat is wetenschappelijke psychologie en wat is het onderscheid met intuïtieve mensenkennis. Op welke wijze wordt er binnen de psychologie onderzoek gedaan?

Vorbereiding op hoorcollege 2:

Maak een lijst met de belangrijkste begrippen die we in les 1 hebben gezien (begrippenlijst). Beantwoord de samenvattende vragen van les 1.

5.1.2 Hoorcollege 2: Geschiedenis van de psychologie en het zenuwstelsel (1)

Korte beschrijving van het hoorcollege:

We starten de les met een aantal herhalingsvragen over de vorige les.

De belangrijkste stromingen worden op basis van de geschiedenis van de psychologie besproken. Het behaviorisme, de psychoanalyse, de cognitieve psychologie,... komen hierbij aanbod.

We starten met de bespreking van het zenuwstelsel. We kijken naar de structuur van de zenuwcellen.

Vorbereiding op hoorcollege 3:

Maak een lijst met de belangrijkste begrippen die we in les 2 hebben gezien (begrippenlijst). Beantwoord de samenvattende vragen van les 2.

5.1.3 Hoorcollege 3: Het zenuwstelsel (2)

Korte beschrijving van het hoorcollege:

We starten de les met een aantal herhalingsvragen over de vorige les.

We weten dat er een verband is tussen ons gedrag en de werking van ons zenuwstelsel. Om dit goed te begrijpen bekijken we in deze les de structuur van het zenuwstelsel.

Vorbereiding op hoorcollege 4:

Maak een lijst met de belangrijkste begrippen die we in les 3 hebben gezien (begrippenlijst). Beantwoord de samenvattende vragen van les 3.

5.1.4 Hoorcollege 4: Het zenuwstelsel (3)

Korte beschrijving van het hoorcollege:

We starten de les met een aantal herhalingsvragen over de vorige les.

We gaan verder met de bespreking van het zenuwstelsel. Welke indeling van de hersenen kunnen we maken? Wat zijn de belangrijkste functionele gebieden op de cortex?

Vorbereiding op hoorcollege 5:

Maak een lijst met de belangrijkste begrippen die we in les 4 hebben gezien (begrippenlijst). Beantwoord de samenvattende vragen van les 4.

5.1.5 Hoorcollege 5: De waarneming (1)

Korte beschrijving van het hoorcollege:

We starten de les met een aantal herhalingsvragen over de vorige les.

In deze les bespreken we het proces van gewaarwording tot waarneming. Welke prikkels kunnen we waarnemen? Welke prikkels gaan we ook effectief waarnemen?

Vorbereiding op hoorcollege 6:

Maak een lijst met de belangrijkste begrippen die we in les 5 hebben gezien (begrippenlijst). Beantwoord de samenvattende vragen van les 5.

5.1.6 Hoorcollege 6: De waarneming (2)

Korte beschrijving van het hoorcollege:

We starten de les met een aantal herhalingsvragen over de vorige les.

We gaan verder met de bespreking van de waarneming. Op welke wijze brengen we structuur aan in deze prikkels? Hoe geven we betekenis aan wat we gewaarworden?

Vorbereiding op hoorcollege 7:

Maak een lijst met de belangrijkste begrippen die we in les 6 hebben gezien (begrippenlijst). Beantwoord de samenvattende vragen van les 6.

5.1.7 Hoorcollege 7: Het geheugen (1)

Korte beschrijving van het hoorcollege:

We starten de les met een aantal herhalingsvragen over de vorige les.

We beginnen met de bespreking van het geheugen. Welke soorten geheugens zijn er? Hoe slaan we gegevens op in ons geheugen? Wat kunnen we doen om deze gegevens later terug te vinden? Een bruikbaar hoofdstuk voor elke student!

Vorbereiding op hoorcollege 8:

Maak een lijst met de belangrijkste begrippen die we in les 7 hebben gezien (begrippenlijst). Beantwoord de samenvattende vragen van les 7.

5.1.8 Hoorcollege 8: Het geheugen (2)

Korte beschrijving van het hoorcollege:

We starten de les met een aantal herhalingsvragen over de vorige les.

We gaan verder met de bespreking van het geheugen. Hoe vinden we ingeprinte informatie terug? Wat is vergeten? Hoe kan ik ervoor zorgen dat ik de geleerde leerstof beter kan reproduceren op het examen?

Vorbereiding op hoorcollege 9:

Maak een lijst met de belangrijkste begrippen die we in les 8 hebben gezien (begrippenlijst). Beantwoord de samenvattende vragen van les 8.

5.1.9 Hoorcollege 9: Leerprocessen: klassieke conditionering

Korte beschrijving van het hoorcollege:

We starten de les met een aantal herhalingsvragen over de vorige les.

Op welke wijze kan men gedrag aanleren? In deze les bespreken we het basisprincipes van de klassieke conditionering? Hoe wordt vandaag naar klassieke conditionering gekeken en op welke wijze kunnen we deze in de praktijk gebruiken?

Vorbereiding op hoorcollege 10:

Maak een lijst met de belangrijkste begrippen die we in les 9 hebben gezien (begrippenlijst). Beantwoord de samenvattende vragen van les 9.

5.1.10 Hoorcollege 10: Leerprocessen: operante conditionering

Korte beschrijving van het hoorcollege:

We starten de les met een aantal herhalingsvragen over de vorige les.

We gaan in deze les dieper in op de operante conditionering. Wat is het meest effectief: straffen of belonen? Welke stappen dien ik te ondernemen om een gedragsverandering tot stand te brengen?

Vorbereiding op hoorcollege 11:

Maak een lijst met de belangrijkste begrippen die we in les 10 hebben gezien (begrippenlijst). Beantwoord de samenvattende vragen van les 10.

5.1.11 Hoorcollege 11: Emoties (1)

Korte beschrijving van het hoorcollege:

We starten de les met een aantal herhalingsvragen over de vorige les.

In het hoofdstuk emoties stellen we ons als eerste de vraag: Wat zijn emoties, gevoelens en stemmingen? Wat gebeurt er in ons lichaam als we emoties ervaren? Hoe beleven en uiten we emoties.

Vorbereiding op hoorcollege 12:

Maak een lijst met de belangrijkste begrippen die we in les 11 hebben gezien (begrippenlijst). Beantwoord de samenvattende vragen van les 11.

5.1.12 Hoorcollege 12: emoties (2) en herhalingsles

Korte beschrijving van het hoorcollege:

We starten de les met een aantal herhalingsvragen over de vorige les.

We sluiten deze lessenreeks af met het laatste deel over emoties. We gaan verder in op een aantal theorieën over emoties.

Afsluiten doen we met informatie over het examen en een algemene herhaling.

6 Toetsing

In dit deel vind je alle relevante informatie over de toetsing van dit olod.

6.1 Toetsen

In onderstaande tabellen vind je de uitwerking van de toetsing:

Toets	Schriftelijk examen
Leerdoelen	3.1 tot en met 3.10
Toetsvorm	<ul style="list-style-type: none"> • 50% kennis- en inzichtstoets examen, bestaande uit open- en gesloten vragen (leerdoelen: 3.1 tot 3.7) • 50% kennis- en inzichtstoets examen, bestaande uit casussen (leerdoelen: 3.8 tot 3.10)
Toetsmethode	Open en gesloten vragen
Toetsbron	Gesloten boek
Toetsmedium	Schriftelijk
Toetsmoment	Examen
Beoordelaar	Lector
Percentage van eindtotaal	90 %
Percentage van eindtotaal	10 %

6.2 Aanwezigheid

Je wordt verondersteld goed voorbereid en met het nodige cursusmateriaal deel te nemen aan alle pedagogische activiteiten die worden georganiseerd.

6.3 Tweede examenkans

Een tweede examenkans is mogelijk voor dit olod.

7 Studiematerialen

Voor dit olod heb je de volgende studiematerialen nodig:

Verplicht

- studiewijzer en schrijfwijzer als leermiddel
- leermateriaal op Digitap
- handboek: Kompas voor de algemene psychologie, een reis door de fundamenteën van het menselijke gedrag (Pol Craeynest, Miet Craeynest en Stijn Meuleman) – ISBN-nummer: 978-94-6467-270-1

- *Aanbevolen*

8 Bijlage: Opleidingsspecifieke leerresultaten (OLR)

Psychodiagnostiek	De psychologisch consulent verkent zelfstandig de psychosociale hulpvraag met het biopsychosociale referentiekader. Hij verzamelt en analyseert relevante informatie om het probleem te verhelderen. Hij formuleert toetsbare hypothesen, kiest de meest geschikte psychodiagnostische methode om te toetsen en voert deze zelfstandig en correct uit. Hij ordent zijn bevindingen in een (mondeling/schriftelijk) rapport met een onderbouwd advies, afgestemd op de cliënt of de professionele hulpverlener.
Praktijkonderzoek	De psychologisch consulent verkent zelfstandig de praktijkvraag van een cliënt of organisatie (oriënteert), zoekt relevante informatie om de hoofd- en deelvragen te bepalen en het praktijkprobleem af te bakenen (richt), plant de gepaste onderzoeksopzet om de vragen te kunnen beantwoorden en voert het praktijkonderzoek uit. Hiervoor verzamelt hij gegevens, analyseert ze en trekt conclusies die hij rapporteert en presenteert.
Plan van aanpak	De psychologisch consulent ontwikkelt in overleg met de cliënt een doelgericht handelings-, zorg- of preventieplan. Hij brengt dit plan schriftelijk en mondeling over op maat van de cliënt. Hij voert dit plan zelfstandig uit, volgt de uitvoering ervan op en stuurt bij waar nodig om het gestelde doel te bereiken.
Interventies	De psychologisch consulent begeleidt de cliënt om meer inzicht te krijgen in zichzelf, in zijn situatie, in het handelings-, zorg- of preventieplan en de mogelijke gevolgen. Hij motiveert de cliënt via training, coaching, psycho-educatie en/of counseling om zich professioneel of persoonlijk verder te ontwikkelen en zo het gestelde doel te bereiken.
Professioneel handelen	De psychologisch consulent handelt altijd vanuit een professionele basishouding, in diverse, complexe en gespecialiseerde contexten. Die houding is laagdrempelig, respectvol, empathisch, cultuursensitief, ethisch en deontologisch. Hij neemt initiatief en heeft een positieve bijdrage in een multidisciplinair team en/of een zorgnetwerk. Hij neemt verantwoordelijkheid op voor het eigen handelen en kijkt ook kritisch naar zijn professioneel handelen en naar zijn persoonlijke ontwikkeling. Hij staat open voor vernieuwing. Dit alles vormt de basis voor zijn levenslang leren.